

PREŽIHOV VORANC

- Prežihov Voranc (pravo ime Lovro Kuhar),
- slovenski pisatelj in komunistični politik
- 10. avgust 1893, Kotlje,
- † 18. februar 1950, Maribor.

Življenje

Rodil se je v revni kmečki družini v Kotljah, kjer je tudi končal osnovno šolo. Med prvo svetovno vojno je pobegnil iz avstrijske vojske na soški fronti v Italijo in bil tam zaprt do konca vojne. Leta 1919 se je vrnil domov in se zaposlil kot delavec, nato kot uradnik v jeklarni na Ravnah. Ker je aktivno deloval v ilegalni KPJ je moral leta 1930 v emigracijo in je nato živel na Dunaju, v Parizu in Moskvi. Kot agent kominterne je potoval po Evropi, zaradi komunistične dejavnosti je bil tudi večkrat zaprt. Sčasoma je postal eden vodilnih mož KPJ. Po sporu z Josipom Brozom, novim generalnim sekretarjem KPJ, se je leta 1939 ilegalno vrnil v Slovenijo in skrivaj bival v ljubljanski okolici. Do aprila 1941, začetka druge svetovne vojne v Jugoslaviji, se je umaknil iz politike in le pisal.

Po ustanovitvi OF pa se je ponovno aktiviral v partijskih organih in v različnih komisijah OF. V začetku leta 1943 so ga aretirali pripadniki MVAC in ga predali Italijanom. Pri njegovih zasliševanjih so od začetka sodelovali tudi nemški zasliševalci, ki so prispeli iz Berlina. Po kapitulaciji Italije so ga Nemci odpeljali v zapor v Begunje in nato na nadaljnja zasliševanja na sedež gestapa v Berlin. Po njegovih pričevanjih naj bi mu Nemci med zasliševanji ponudili predsedniško mesto slovenske marionetne države, ki bi jo poleg Ljubljanske pokrajine in Primorske sestavljali tudi Gorenjska in Štajerska. Ponudbo je odklonil. Nato so ga poslali v koncentracijsko taborišče Sachsenhausen in januarja 1945 v Mauthausen, od koder se je po vojni vrnil v domači kraj.

Njegov brat Alojzij Kuhar je bil katoliški duhovnik in eden vodilnih politikov SLS.

Literarno ustvarjanje

Za odrasle je napisal veliko kratkih zgodb, povesti in romanov (Boj na požiralniku, Požganica, Doberdob, Samorastniki, Od Kotelj do Belih vod), otrokom in mladini pa je namenil črtice Solzice, zgodbe Čez goro k očetu, Prvi maj, Levi devžej, Tisoč in en dan, ...

Kaj je črtica?

Zgoščena pripoved po enem dogodku, nastopa malo oseb, lahko je avtobiografska, skoraj ni zunanega dogajanja, pomembna no čustva, je na meji med lirsko in epsko prozo, po italijansko- scizzo-pomeni hlastno bežno naglo, oris človekovega razpoloženja, kratko pripovedno delo.